

Wat zijn Transition Towns?

Transition betekent omzetting.

In de negentiger jaren is een initiatief over de wereld uitgewaaierd dat 'van onderop' een samenleving wil opbouwen waarmee de opwarming van de aarde wordt gestopt en zo mogelijk wordt geheeld. Actieve groepen wisselen wereldwijd informatie uit onder de vlag 'Transition Towns'.

Transition Towns hebben een ambitieus doel: je eigen stad, wijk, dorp of streek laten zien dat het anders kan. Ze beginnen de omslag naar een radicaal duurzamer samenleving die vrij is van fossiele brandstoffen. Het TT-concept gaat over oplossingen en laat zien hoe je die zelf organiseert. Het raakt alle aspecten van de samenleving: lokaal geproduceerde voedselvoorziening, gezondheidszorg, bouwen & wonen, mobiliteit, gezonde geldstromen, afvalkringloop enz. Het doet een beroep op de eigen inzichten, wijsheid, creativiteit en ervaringen van gewone mensen.

Om naar de gemeente Groningen zichtbaar te maken dat er veel belangstelling is willen we graag een lijst emailadressen van sympathisanten maken.

Meld u vrijblijvend aan op
bouwenenwonen@transitiontowngroningen.nl

Donaties zijn zeer welkom op banknr. 77.64.63.020 ten name van Transition Town Groningen onder vermelding van 'bouwen&wonen'.

Wij streven ernaar eind februari 2010 bereikt te hebben dat er 150 sympathisanten en Eur 1500,- donaties kan worden genoteerd.

www.transitiontowngroningen.nl

Waarom in Groningen een transitie-initiatief gestart wordt.

Overheden en instanties hebben veel bijgedragen aan milieubewuster handelen. Top down. In Groningen is nu ook een initiatief ontstaan dat van onderaf wil bijdragen. Bottom up. Sinds oktober 2008 willen we onder de noemer Transitie stad Groningen aan oplossingen werken binnen onze eigen gemeente. Dit klinkt heel ambitieus, maar we zijn ervan overtuigd dat het kan. Twee jaar geleden nam de Brit Rob Hopkins het initiatief tot de eerste Europese Transition Town in het Engelse Totnes.

Inmiddels zijn er wereldwijd meer dan tweehonderdvijftig gemeenten die zich Transition Town mogen noemen omdat ze werken volgens de Britse richtlijnen. Sinds november 2009 Groningen ook, als tweede van Nederland. De burgers van elk van deze Transition Towns werken voortvarend aan bewustwording en bedenken zelf oplossingen, die ze vervolgens uitvoeren. Het initiatief Bouwen en Wonen ontstond in dezelfde tijd.

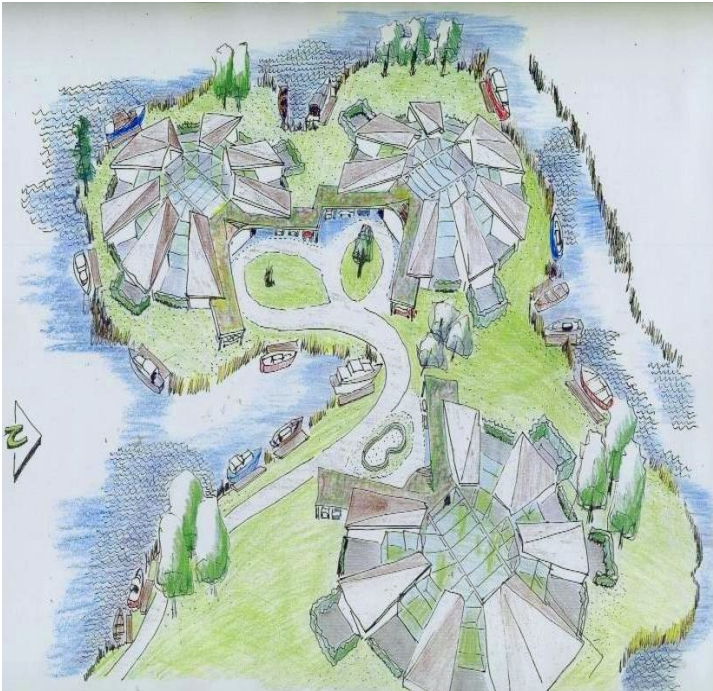
Groningen wil in 2025 de duurzaamste stad van Nederland worden. Er zijn duidelijke signalen dat de gemeente dit initiatief 'van onderop' kansrijk wil maken. Groningen als landelijke 'Energy valley' is de plek voor zo'n wooncomplex.

Bouwen en wonen

Naar verwachting wordt dat ongeveer 40 wooneenheden groot, eengezinswoningen en appartementen. Elke woning heeft zijn eigen voordeur met daarachter alle voorzieningen en gemeenschappelijk deelt men buitenruimten, overdekt en in de open lucht. De energievoorziening van het complex is klimaatneutraal. Energiebeheer, tuinonderhoud, afvalverwerking en voedsel verbouwen wordt gemeenschappelijk aangepakt.

Een dergelijke woongemeenschap zal permanente gastheer zijn voor talloze maatschappelijke initiatieven die tot veranderingen in de samenleving en tot volgende woonprojecten zullen leiden. Het kan nieuwbouw worden, maar bij voorkeur wordt een bestaand gebouw gerevitaliseerd.

Om in de 40 woningen ca. 100 bewoners te laten wonen zullen er zeker 1000 serieuze belangstellenden voor het TT initiatief moeten worden gevonden.

Afbeelding 1: Een schets hoe het zou kunnen. Woongroepen in Meerstad met een gemeenschappelijk atrium voor voedsel en ontmoeting.

Stel je voor, je woont in een woongebouw of woonblok in Groningen met ca. veertig wooneenheden.

Daarin wonen gezinnen, paren en alleenstaanden.

Dat woongebouw of -blok is opgezet door een vereniging. Al weer een aantal jaren geleden. Particulieren hadden de koppen bij elkaar gestoken om zelf opdrachtgever te worden. De afspraken die toen gemaakt zijn over wonen, zorg en welzijn waren zeer goed doordacht. De organisatie die ze hadden opgezet is later omgevormd tot een bewonersvereniging. Het bestuur dat nu de woongemeenschap ondersteunt is daardoor in staat alle vraagstukken op een open manier zichtbaar te maken, de meningen erover bij alle betrokkenen te peilen en heldere besluiten te nemen. Er is veel aandacht voor 'prettig samenleven'. Er wordt een duidelijk profiel voor ogen gehouden van de interessegebieden en achtergronden van de bewoners. Van nieuwe bewoners wordt verwacht dat ze

daarmee verwantschap voelen en er wordt ruim de tijd genomen om te verkennen of het wederzijds klikt. Iedere bewoner heeft zijn eigen wooneenheid, grondgebonden woningen of appartementen, met eigen buitenruimte en alles wat je verder nodig hebt. Sommige eenheden zijn eenvoudig, andere luxueus. Zowel koop als huur.

Daarnaast zijn er ook ruimten die gemeenschappelijk zijn. Het woongebouw of -blok is opgedeeld in vier of vijf groepen eenheden en die hebben enkele voorzieningen in gemeenschappelijk gebruik, zoals de fietsenberging, een logeerruimte en een hobbyruimte. Er is ook een groep waar in het bijzonder mensen van 55 en ouder bij elkaar wonen. Daar is in het bijzonder aandacht gegeven aan een goede zorg en een goed welzijn. De woningen hebben voorzieningen die dat mogelijk maken.

Centraal in het complex zijn een aantal voorzieningen die door alle bewoners gebruikt kunnen worden zoals een tuin, een zaal van 70 m² met een vleugel, een ontmoetingsplek met kookgelegenheid en mogelijkheden voor huisdieren. Hier komen ook bezoekers van de bewoners en het zaaltje wordt ook wel eens verhuurd voor een vergadering of een muziekles.

Het is al met al een bijzonder initiatief. Niet alleen in de manier waarop bewoners vrij

Afbeelding 2: Een schets van een hergebruikt kantoorgebouw in de binnenstad. Een aangebouwde broeikas kan met technieken uit de glastuinbouw worden gekoeld, waardoor 's zomers energie kan worden opgeslagen waarmee de woningen 's winters worden verwarmd. Er kunnen gemeenschappelijke 'hangende tuinen' worden toegevoegd.

kunnen kiezen tussen hun privacy en gemeenschappelijkheid, maar ook in de verschijning van het complex. Het mooie complex op een mooie plek is voorzien van de jongste technieken om energie-neutraal te kunnen zijn. Het levert net zoveel energie als het nodig heeft, zonder dat de leefbaarheid er onder lijdt. Eerder het tegendeel kan gezegd worden: het complex heeft meerwaarde, niet alleen voor de bewoners maar ook voor de buurt of het dorp waar het in staat. het woongebouw staat vlak bij allerlei prettige voorzieningen zoals de bibliotheek, een gezondheidscentrum, een kleinschalig verpleeghuis en een supermarkt. Bewoners lopen vaak even naar de brede school aan de overkant voor een voorleesuurkje, een oppastaakje of een praatje met bekenden.

Als je dit aanspreekt dan moeten we wat geestverwanten gaan zoeken om het te realiseren.

Natuurlijk wordt het dan niet precies zoals hier beschreven, maar het is een blikrichting. De kansen zijn er nu meer dan ooit in Meerstad, maar ook wel op een van de lokaties die in de binnenstad bij de studie 'De Intense Stad' zijn verkend. Met een groep gedreven mensen is het te realiseren in collectief particulier opdrachtgeverschap.

De werkgroep Bouwen en Wonen kan deskundigheid op het vlak van procesbegeleiding, gemeenschapsvorming, nul-energie-techniek en bouwen bij elkaar brengen, en het initiatief tot leven laten komen in netwerken met overheden, zorginstellingen en corporaties.

Omdat duurzaam wonen een veel nauwere relatie vraagt tussen het bouwen van de woning en het onderhoud van het wonen -het huishouden- is gemeenschappelijk wonen een integraal deel van duurzame huisvesting.

Hoe zien we het nu

Het bouwen van minimaal 40 ecologische grondgebonden energieneutrale woningen en eventueel appartementen met een gemeenschappelijke gemeenschapsruimte, fiets- en berghok, garage voor gemeenschappelijke elektrische auto(s), sier- en moestuin en misschien een biogas-installatie.

- Het afval in zo groot mogelijke mate zelf verwerken (composteren, vergassen in biogasinstallatie).
- Het gebruik maken van zo veel mogelijk duurzame energie-bronnen zoals zonnecollectoren, zonneboilers, warmwateropslagvaten, windmolens, warmtepompen (gebruikmakend van de buitenlucht, aardwarmte of oppervlaktewater) of zelf opgewekt biogas. En eventueel een palletbrander of tegelkachel (afval-hout).
- We streven naar een energie-prestatiecoëfficiënt van 0,00.
- Waterbesparing door besparingsfilters, gescheiden drink en regenwater, een afvoer systeem in combinatie met een heliofytenfilter als zuivering en terugwinning van grijswater, eventueel compost-toiletten.
- Alleen aansluiting van drinkwater en elektriciteit voor noodgevallen en terug-levering aan het net.
- Delen van wasmachines, ligbad, gereedschappen, e.d.
- Samenwerking met een lokaal opgerichte energie-maatschappij.
- Gezamenlijke inkoop van aanvullende biologische voeding direct van de kweker.
- Het doen van klusjes/of diensten voor elkaar tegen een eigen vergoedingen-systeem (LETS).
- Delen van elektrische auto(s).
- Eisen aan communicatie: (Geweldloos communiceren).

Gaandeweg zullen de inzichten voortschrijden en komen we tot nieuwe keuzes.